

Vuk'uzenzele

Produced by: Government Communication & Information System (GCIS)

English/Afrikaans

September 2020 Edition 1

**Mveliso
recycles
waste
into art**

Page 12

**Suicide
survivor
shares story
of hope**

Page 6

R100 million to fight GBVF

Silusapho Nyanda

For four years, Ntombobolo Mrubata (38) did not know that she was in an emotionally abusive relationship.

She was involved with a man who continuously hurled insults at her and made her feel worthless.

"The emotional abuse I was subjected to made me feel small and belittled. I felt like I was nothing and could not do anything for myself. This man would even restrict my movement, he basically owned me. My self-confidence had reached rock bottom, I never thought that I could get out of that dark hole," said Mrubata.

Mrubata who originates from Eden

in Western Cape, eventually gained the courage to leave the abusive relationship after attending an information session facilitated by the Bitou Women of Change NGO.

"This information session really opened my eyes. I was not aware of the other forms of abuse, especially those that did not involve physical harm. I realised that I too was being abused." I spoke to the coordinator after the session and she invited me to get counselling and life skills training that would help me leave the relationship for good," says Mrubata.

Mrubata received skills on how to start a business, computer skills and currently working towards obtaining a driver's license with the assistance of the Bitou Women of Change.

"With the information I received from Bitou Women for Change, I managed to start a small business to sustain myself. I sell chips and fat cakes. This business has given me the

Cont. page 2

To read Vuk'uzenzele download the GOVAPP on:

Search for SA Government on Google playstore or appstore

CONTACT US

Website: www.gcis.gov.za
www.vukuzenzele.gov.za

Tshedimosetso House:
1035 cnr Frances Baard and Festival streets, Hatfield, Pretoria, 0083

Vuk'uzenzele

@VukuzenzeleNews

Email: vukuzenzele@gcis.gov.za
Tel: (+27) 12 473 0353

FREE COPY NOT FOR SALE

"DIT IS NOU TYD DAT ONS ALMAL TER ERE VAN NELSON MANDELA MOET SAAMWERK OM 'N NUWE, BETER SUID-AFRIKA VIR ALMAL TE BOU."

PRESIDENT CYRIL RAMAPHOSA

#SendMe

LAAT JOU TOEKOMS BETER WEES
LEER VAN MADIBA

Laat ons mekaar veilig hou

In ons reaksie op die koronavirus-pandemie, het ons land na waarskuwingsvlak 2 beweg. Dit is 'n verligting vir alle Suid-Afrikaners wat die afgelope vyf maande onder streng beperkings moes leef.

Dit is 'n teken van die vordering wat ons maak om nuwe infeksies te laat afneem en die eise wat dit aan ons gesondheidsinstellings stel te verlig. Dit is ook 'n baie belangrike ontwikkeling vir ons ekonomie, omdat ons daarna streef om ekonomies weer op dreef te kom.

Maar ons moet dit nie te gou vier nie.

Ons is steeds midde-in 'n dodelike pandemie wat meer as 11 000 lewens in Suid-Afrika geëis het. Met meer as 'n halfmiljoen bevestigde gevallen het ons steeds die vyfde grootste aantal infeksies ter wêreld. En daar is altyd 'n kans dat die siekte weer sal opvlam.

As ons ooit 'n sterk herinnering nodig het hoe belangrik dit is om waaksam te bly, hoef ons net te kyk na die onlangse gebeure, duisende kilometers ver in Nieu-Seeland. Drie maande nadat die land koronavirusvry verklaar is, het Nieu-Seeland weer eens 'n staat van inperking aangekondig. Hoewel daar tydens die jongste uitbreking betreklik min gevalle was, het die regering vinnig beperkings heringestel.

Soortgelyke beperkings moes in verskillende dele van Europa heringestel word, aangesien hulle 'n 'tweede golf' van infeksies ervaar. Hierdie ervarings wys hoe vinnig COVID-19 dinge kan laat verander.

Dit is 'n wekroep vir ons almal wat moontlik dink dat ons selfs nabij die einde van hierdie ernstige openbare gesondheidskrisis is.

Maar daar is beslis tekens van hoop. Die aantal nuwe bevestigde gevallen in Suid-Afrika neem steeds af. Op die piek van die siekte, net 'n maand gelede, het ons ongeveer 12 000 nuwe gevallen per dag aangeteken. Dit het die afgelope week tot gemiddeld ongeveer 5 000 per dag gedaal. Ons herstelpersentasie staan op 80 persent.

Namate die land na vlak 2 beweeg, is baie beperkings op sosiale en ekonomiese aktiwiteite

teite opgehef. Hiermee saam kom 'n verhoogde risiko van oordrag.

Ons moet nou hierdie risiko bestuur en seker maak dat die vooruitgang wat ons tot dusver gemaak het om die verspreiding van die pandemie te stuit, nie omgekeer word nie. Die grootste bedreiging vir die nasie se gesondheid is nou 'n oorgeruste selfvoldaanheid. Ons mag wel weer vriende en familie besoek, by kuierplekke bymekaar kom, reis vir ontspanning en alkohol in restaurante, kroeë en tavernes gebruik.

Maar soos die gesegde lui, beteken dit nie net omdat jy dit kan doen, jy dit moet doen nie.

Baie mense wat die koronavirus het, het nie simptome nie en weet dalk nie eens dat hulle besmet is nie. Dit is 'n ontnugterende werklikheid, want dit beteken dat enigeen

van ons nou besmet kan wees en ander onbewustelik kan besmet.

Dit is veral die geval wannek ons familielede besoek, veral bejaardes en diegene met bestaande mediese toestande wat hulle kwesbaar maak vir infeksie. Dit geld ook vir godsdienstige byeenkomste of kulturele aktiwiteite.

Die 'tweede golf' van infeksies wat verskeie ander lande ervaar het, is vir ons ook 'n moontlikheid. Hoewel verskeie beperkings opgehef is, beteken dit nie dat dit nie heringestel kan word as ons 'n beduidende toename in infeksies ervaar nie. Hierdie pandemie is 'n saak van lewe en dood. Ons moet aanpas en ons moet waaksam wees.

In die dae, weke en maande wat voorlê, moet ons pogings daadwerklik op herstel toegespits wees. Ons ekonomie

het heelwat skade gely en ons samelewing het swaargekry. Namate ons ekonomiese aktiwiteite in byna alle nywerhede hervat word – en ons daaroor werk om die skade wat aangerig is te herstel – is dit ons verantwoordelikheid as individue, werkgewers, gemeenskappe, gesinne, professionele mense, werkers en landsburgers om steeds waaksam te bly.

Nie een van ons wil na die dae van uiterste inperking terugkeer nie. Ons wil aangaan met ons lewens. Ons wil hê dat ons vriende en geliefdes gesond en veilig moet bly.

Laat ons as 'n volk steeds saamwerk om te verseker dat ons vordering maak. Die skuif na waarskuwingsvlak 2 van die inperking, beteken nie dat almal nou kan doen net wat hulle wil nie. Die reëls oor sosiale afstand, die dra van maskers, sosiale byeenkomste en internasionale reise is steeds van krag.

Ons sukses berus op ons vermoë om hierdie regulasies na te kom en dat elkeen van ons waaksam en verantwoordelik moet optree.

Elke keer as ons enige vorm van nie-noodsaaklike aktiwiteite oorweeg, moet ons onself afvra: wat is die risiko van besmetting vir onself en ander? Waar daar 'n risiko is, selfs 'n geringe risiko, is dit beter om dit nie te doen nie.

Laat ons, soos altyd, met omsigtigheid voortgaan. Laat ons mekaar veilig hou.

NSFAS het my drome bewaarheid

More Matshediso

Die Nasionale Finansiële Hulpskema vir Studente (NSFAS) het Karabo Mashego (21) se tekort aan geld en sy plan om verder te studeer, oorbrug.

Mashego, van Sebokeng in Gauteng se Vaal-omgewing, sê hy sou nooit die klasgeld en die ander uitgawes verbonde aan tersiêre onderrig kon betaal as hy nie 'n beurs van NSFAS ontvang het nie.

"Die maandelikse toelaag wat ek van NSFAS ontvang, stel my ook in staat om met 'n vol maag te gaan slaap en te studeer," sê hy.

Mashego is 'n derdejaarstudent wat vir 'n graad in siviele ingenieurswese aan die Universiteit van Pretoria studeer.

"Onderrigfooie is baie hoog. Ek sou nie eers kon bekostig om vir die eerste semester van die kursus wat ek gekies het te betaal nie, wat nog te sê 'n volle akademiese jaar," verduidelik hy.

Mashego het in 2016 matrikuleer en was een van die toppresteerders in sy klas, maar het nie geld gehad om vir verdere studies te betaal nie. Sy aansoek om NSFAS-befondsing vir die 2018 akademiese jaar was egter suksesvol.

"Dit het my die geleentheid gegee om my droom om ingenieurswese te studeer te bewaarheid. Onderrig speel 'n baie belangrike rol in my persoonlike ontwikkeling en help my om vordering te maak met alles wat ek wil bereik. Dit stel my ook in staat om ander mense in my gemeenskap te bemagtig en sodoende tot die land se ekonomiese by te dra," verduidelik Mashego.

"Ek doen 'n ernstige be-roep op jong mense om vir NSFAS-befondsing aansoek te doen, omdat hul drome om verder te studeer nie gratis verwesenlik kan

Danksy NSFAS, studeer Karabo Mashego vir 'n graad in ingenieurswese.

word nie; dit verg geld en NSFAS sal in daardie behoefte voorsien," sê Mashego.

Die Minister van Hoë

Onderwys, Wetenskap en Innovering, Dr Blade Nzimande, het die NSFAS 2021-aansoeksiklus vir 'n tydperk van vier maande,

van 3 Augustus tot 30 November 2020, oopgestel.

Studente uit agtergeblewe en werkersklas-agtergronde wat hul studies aan enige

openbare of tegniese of beroepsopleidingskollege (TVET) of universiteit wil voortsit, kan aansoek doen.

Om in aanmerking te kom vir NSFAS-finansiering, moet 'n aansoeker 'n Suid-Afrikaanse burger wees en uit 'n gesin kom met 'n gesamentlike jaarlikse huishoudelike inkomste van hoogstens R350 000. Die jaarlikse huishoudelike inkomste vir studente met 'n gestremdheid mag nie meer as R600 000 beloop nie.

"In die huidige akademiese jaar het NSFAS meer as 700 000 studente befonds, 248 242 aan TVET-kolleges en 481 339 aan universiteite (studente met registrasiedata). Dit is 'n toename van 20 persent teenoor die vorige jaar, as ons registrasiegewens wat in dieselfde tydperk van 2019 teenoor 2020 ontvang is, vergelyk," sê Minister Nzimande.

NSFAS is verantwoordelik vir 40 persent van die voorgraadse bevolking aan universiteite en 70 persent aan TVET-kolleges.

Hoe om aansoek te doen

- Aansoekers moet www.nsfas.org.za besoek en op myNSFAS klik. Klik 'n myNSFAS-rekening, klik op die APPLY-oortjie, beantwoord die vrae op die skerm en laai die vereiste dokumente op. Klik dan op *SUBMIT*.
- Nadat die aansoeker op *SUBMIT* geklik het, sal 'n verwysingsnommer vir die aansoek op die skerm verskyn. Die verwysingsnommer word ook na die selfoonnummer en e-posadres wat verskaf is, gestuur.
- Aansoekers kan 'n selfoon, tablet of rekenaar gebruik om aansoek te doen. Die NSFAS-portaal het geringe veranderinge ondergaan om dit makliker om te gebruik en veiliger te maak.
- Nuwe aansoekers het 'n afskrif van hul ID of geboortesertifikaat nodig om te regstreer en 'n profiel op die myNSFAS-portaal te skep. Aansoekers met bestaande rekeninge moet by hul rekeninge aanmeld – onthou, slegs een profiel per aansoeker word toegelaat.
- Aansoekers moet toestemming gee dat hul persoonlike inligting deur 'n derde party gekontroleer mag word; as hulle nie daar toe instem nie, sal hulle nie toegelaat word om met die aansoekproses voort te gaan nie.
- Weens die koronavirus-pandemie, hoef aansoekers nie die toestemmingsvorm in te dien of op te laai nie. In plaas daarvan sal hulle gevra word om die voorwaardes op die elektroniese toestemmingsvorm, sowel as die voorwaardes en befondingsvoorwaardes, te aanvaar.
- Studente moet steeds hul stawende dokumente indien, naamlik 'n afskrif van hul ID, bewys van inkomste van ouer/voog, afskrifte van ouer/voog se ID en/of Bylae A vir aansoekers met 'n gestremdheid.